

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.12.3.
COM(2020) 784 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**Az európai média a digitális évtizedben:
a helyreállítást és átalakulást támogató cselekvési terv**

1. BEVEZETÉS

A Covid19-világjárvány idején Európa hírmédia- és audiovizuális ágazata kritikus szerepet játszott a polgárok tájékoztatásában és szórakoztatásában. Az ellenőrzött információk és hírek iránti kereslet jelentősen megnőtt, miközben a filmek, sorozatok vagy videojátékok jelentették az emberek számára a legfőbb szórakozási lehetőséget a kijárási korlátozás hónapjaiban.

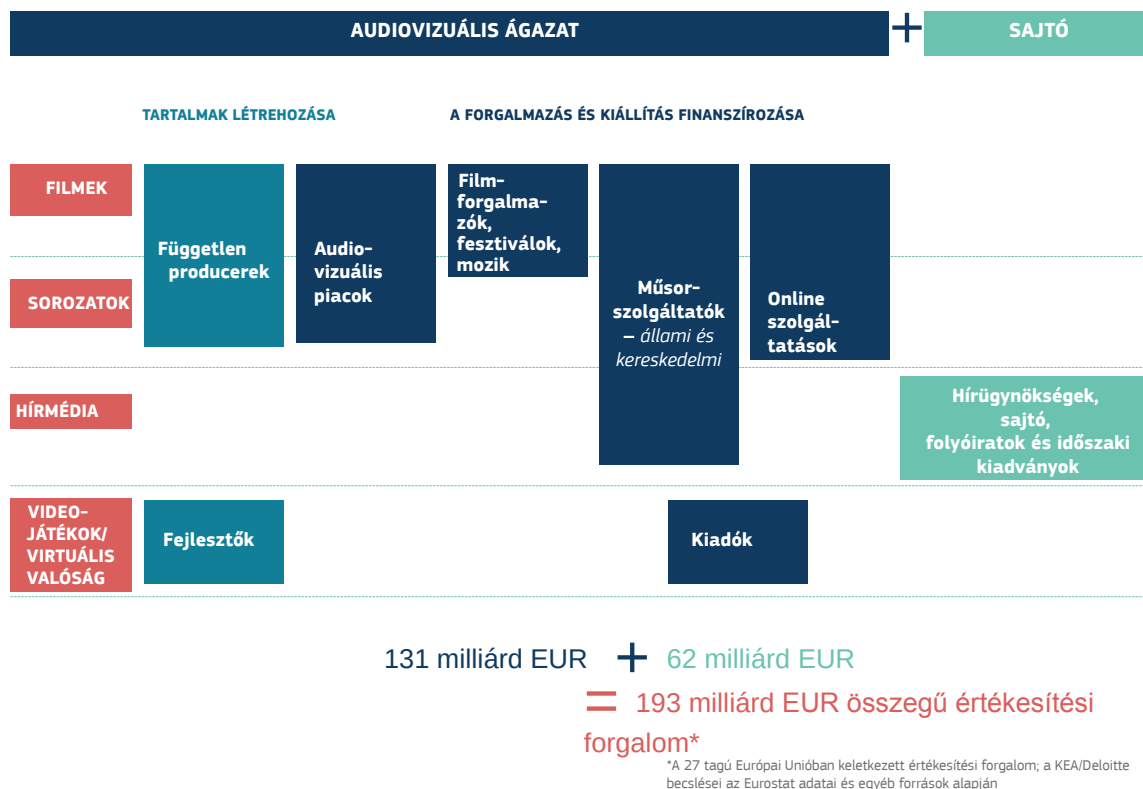
A szabad, sokszínű és dinamikus médiakörnyezet kulcsfontosságú a nyitott és demokratikus társadalmak megerősítésében, valamint Európa kulturális sokszínűségének ápolásában. Európa művészeti és kulturális nagyhatalom. Az európai egységes piacon rejlő lehetőségeknek a kulturális sokszínűség ápolása érdekében történő kiaknázása hasznára válik a média-, az audiovizuális és a tágabb értelemben vett kulturális ágazatnak.

Az európai médiaágazat

Egészét tekintve a médiaágazat sokféle olyan vállalkozást fed le, amelyek tartalmakat hoznak létre és terjesztenek, kiaknázzák a szinergiákat, és amelyek értéke a szellemi tulajdonon alapul. Az ágazatot javarészt kkv-k alkotják, bár néhány nagyobb médiavállalat mérete lehetővé teszi, hogy ágazatokon átívelő és az értéklánc többféle részén elhelyezkedő médiatevékenységeket folytassanak. A teljes médiaágazat a GDP 3 %-át¹ meghaladó forgalmával járul hozzá a munkahelyteremtéshez és a növekedéshez.

Ez a közlemény a hírmédia-ágazatra (amely a nyomtatott és online sajtót, a rádiót és az audiovizuális szolgáltatásokat foglalja magában), valamint az audiovizuális szórakoztatásra, így különösen a mozira, a televízióra, a rádióra és a videók internetes közvetítésére (streamelésére), valamint a videojátékokra és az innovatív megoldásokra (például a virtuálisvalóság-élményekre) összpontosít.

¹ Az Európai Bizottság becslései az Eurostat adatai és egyéb források alapján, beleértve az Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézetet és a Statistát is.

A Covid19 hatása

A világijárvány mélyen érintette a kultúrát és a kreatív ökoszisztémát, amelyeknek a hírmédia- és az audiovizuális ágazat szerves részét képezik. A 2020 második negyedévi általános kijárási korlátozások során a hírkiadási terület reklámbevételei 30–80 %-kal², míg a televíziócsatornáké 20 %-kal³ csökkentek. Az európai médiaágazatban működő kkv-k súlyos likviditási gondokkal küzdenek, miközben a munkanélküliség nőtt, és számos médiaszakember és újságíró – különösen azok, akik bizonytalan foglalkoztatási feltételek mellett dolgoznak vagy szabadúszók – jövedelem nélkül találták magukat⁴. A mozik bevételei drasztikusan visszaestek⁵ (a becsült veszteség a kijárási korlátozás alatt havonta, mozivásznanként 100 000 EUR), miközben az új filmek, műsorok és tévésorozatok forgatását sok esetben leállították, és gyakran nem vehető igénybe olyan biztosítás, amely alkalmas lenne ilyen események – mint egy világijárvány – okozta károk fedezésére⁶.

² <http://www.newsmediaeurope.eu/news/covid-19-and-the-news-media-journalism-always-comes-at-a-cost/>

³ Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet, Ampere Analysis, 2020. október.

⁴ A Covid19 összefüggésében az audiovizuális ágazat áttekintését lásd: <https://rm.coe.int/iris-plus-2020-2-the-european-audiovisual-industry-in-the-time-of-covi/16809f9a46>

⁵ <https://www.unic-cinemas.org/en/news/news-blog/detail/the-impact-of-the-coronavirus-outbreak-on-the-european-cinema-industry/>

⁶ A megfelelő biztosítások hiányára a nemzeti filmalapok által a világijárvány kezelésére tett intézkedésekkel összefüggésben is felhívták a figyelmet: <https://europeanfilmagencies.eu/news->

Ezzel párhuzamosan a válság felgyorsította a digitális technológiában régóta tapasztalt főbb tendenciákat. Az online platformok megerősítették piaci pozíciójukat, új szolgáltatásokat indítottak és új közönségre tettek szert a kijárási korlátozások során. Egyes új internetes közösségi médiaplatformok, amelyek nagyrészt audiovizuális tartalmakon alapulnak, szintén rekordokat döntöttek a letöltések számában, különösen a fiatalabb felhasználók körében⁷.

E közlemény célja felgyorsítani a médiaágazat helyreállítását, átalakulását és rezilienciájának kiépítését. Meg kell oldani az audiovizuális és a médiaágazat előtt álló strukturális kihívásokat. A hírmédia-ágazatban a hagyományos média számára küzdelmes volt egy olyan online piachoz való alkalmazkodás, ahol a reklámbevételek többsége a globális online platformokhoz kerül. A Covid19-járvány kezdetekor a hirdető a gazdasági bizonytalanságok fényében csökkentették általános reklámkiadásait, további kihívások elé állítva az ágazat fenntarthatóságát, és potenciálisan befolyásolva a polgárok plurális és független információforrásokhoz való hozzáférését.

Az audiovizuális ágazatban a legnagyobb kihívást a piac szétagoltsága jelenti. Az európai audiovizuális vállalatok – néhány kivételtől eltekintve – többnyire a nemzeti közönségre összpontosítanak. Az EU-n belül az európai filmeket átlagosan három országba, míg az amerikai filmeket 10 országba exportálják. Az amerikai filmek egyúttal a mozipénztárak bevételeinek 66 %-át teszik ki az EU-ban⁸. Ennek eredményeként a legnagyobb európai médiaszereplők is érezhetően kisebbek, mint fő globális versenytársaik. Az európai csoportok a világ 50 legnagyobb audiovizuális csoportja bevételeinek 11 %-át adják, míg az amerikai csoportok több mint 70 %-át⁹.

A platformok szerepe Európa audiovizuális piacán

Számos erős nemzetközi online videotéka platform lépett be az európai piacra, és sikerrel hoz létre tartalmakat Európában. Ez lehetőséget, egyúttal kihívást jelentett az európai független audiovizuális alkotások és azok készítői számára.

Egyrészt ezek a platformok az európai műsorkészítők és művészek számára elősegíthetik, hogy – vonzó díjazás mellett – hozzáférjenek egy szélesebb nemzetközi publikumhoz. Ezt a díjazást bizonyos esetekben a film/sorozat hasznosításán alapuló ösztönzők és/vagy az alkotásuk sikeréhez kapcsolódó jutalmak egészítik ki.

Másrészt az a tény, hogy ezek a platformok egy megbízás alapján végzett tevékenységi modellt alkalmaznak (azaz a szellemi tulajdon-jogokat már a kezdetektől fogva, az egész világra kiterjedően, örökkévalóságig megszerzik a műsorkészítőtől és/vagy az egyéni alkotóktól) az adott műsorkészítőket/tehetségeket „hozzáláncolhatják” a kérdéses platformhoz.

publications/our-press-releases/241-measures-by-efad-members-to-mitigate-the-consequences-of-the-covid-19-outbreak

⁷ Például: <https://www.businessinsider.com/tiktok-app-2-billion-downloads-record-setting-q1-sensor-tower-2020-4?r=US&IR=T>

⁸ Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet.

⁹ Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet.

Az audiovizuális vállalatokat olyan helyzetbe kell hozni, hogy az európai kontinenst – és ne csak a saját nemzeti piacukat – tekintsék saját piacuknak. Ahhoz, hogy ez megtörténjen, az európai szereplőknek elégséges méretet kell elérniük ahhoz, hogy túllépjenek a nemzeti határokon, és bárhol az EU-ban beruházzanak tartalomba, tehetségekbe, promócióba, terjesztésbe, innovációba és technológiába. Elegendő életképes és fenntartható finanszírozási modell kell, hogy a hírmédia-ágazatban tevékenykedő vállalatok rendelkezésére álljon annak érdekében, hogy biztosítva legyen a polgárok hozzáférése egy plurális, sokszínű és független médiakörnyezethez (regionális és helyi szinten is).

A digitális átalakulás lesz e lehetőség kiaknázásának kulcsa. Ez igaz a gazdaság egészére, amely alól a média sem képez kivételt. Európa – egységes piacával és 450 millió fogyasztóval, tehetségállományával, műsorkészítőinek, szerzőinek és előadóinak kreativitásával, valamint az európai tartalmak minőségével – rendelkezik az összes szükséges eszközzel ahhoz, hogy jól boldoguljon a digitális évtizedben.

Égetően sürgős kérdés

Erőteljes politikai válasz nélkül a mögöttes tendenciák és a Covid19-válság kombinációja alááshatja Európa médiaágazatának rezilienciáját és demokratikus szerepét. Ez gyengítheti Európa kulturális sokszínűségét és médiapluralizmusát.

Az európai polgároknak továbbra is tudnia kell élvezni a médiaágazat által nyújtott bőséges információk és szórakozási lehetőségek biztosította előnyöket, és a jövőben is kell, hogy számíthassanak a nyílt, demokratikus vitára, valamint a média és a művészet szabadságára. Ugyanakkor lehetővé kell tenni számukra, hogy szabadon válasszanak a számos különféle lehetőség közül, valamint képesek legyenek eligazodni a modern hírkörnyezetben és megalapozott döntéseket hozni.

A szellemi tulajdon-jogok¹⁰ alapvető fontosságúak a médiaágazat számára. A szellemi tulajdon-jogok – és különösen a szerzői jogok – hatékony érvényesítése az ágazat támogatásának kulcsfontosságú eleme, különösen a jelenlegi nehéz időkben.

Az EU az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelvvel (AVMSD)¹¹ és a szerzői jogi reformmal¹² a közelmúltban korszerűsítette szabályozási keretét, miután széles körű vitákat folytattak arról, hogy miként lehet a lehető legjobban biztosítani a szabad véleménynyilvánítást (beleértve annak összes aspektusát). E közlemény erre a modern szabályrendszerre épít, és – a beruházásokat más szakpolitikai intézkedésekkel ötvözve – további lépéseket javasol annak érdekében, hogy segítsen a médiaágazatnak szembenézni a válsággal, és abból versenyképesebben kikerülni. Ennek megfelelően e közlemény három téma köré épül:

a) *helyreállítás*: mit tervez a Bizottság annak érdekében, hogy segítsen az audiovizuális és médiavállalatoknak átvészelni a jelenlegi viharos időket, valamint likviditást és pénzügyi támogatást biztosítson számukra;

¹⁰ Lásd: COM(2020) 760 – Az EU innovációs lehetőségeinek maximális kiaknázása – A szellemi tulajdonra vonatkozó cselekvési terv az EU helyreállításának és rezilienciájának támogatása érdekében https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_2187

¹¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/audiovisual-media-services-directive-avmsd>

¹² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/eu-copyright-legislation>

b) *átalakulás*: a strukturális kérdések kezelése azáltal, hogy a Bizottság segíti az ágazatot az éghajlatváltozás és a digitalizáció által előidézett, párhuzamosan zajló átállások kezelésében az ádáz globális versennyel jellemzett környezetben;

c) *a lehetőségek megteremtése és a pozíció erősítése*: olyan feltételek megteremtése, amelyek több innovációt tesznek lehetővé az ágazatban, ugyanakkor biztosítják a valóban egyenlő versenyfeltételeket, valamint erősítik a polgárok pozícióját, hogy azok könnyebben hozzáférjenek a tartalmakhoz és megalapozott döntéseket hozzanak.

A médiaágazat gazdasági fellendülése és versenyképessége az egészséges, független és plurális médiakörnyezet előfeltétele, amely viszont alapvető a demokráciánk szempontjából. E közlemény kiegészíti az európai demokráciáról szóló cselekvési tervet. Ez utóbbi az európai demokratikus rendszereket a dezinformáció, a választások integritása, valamint a médiaszabadság és -pluralizmus területén fenyegető kockázatokkal foglalkozik. Egy sor kezdeményezést tartalmaz, amelyek célja biztonságosabb és jobb környezetet teremteni az újságírók számára munkájuk elvégzéséhez, valamint a médiatudatosság előmozdítása.

E közlemény egyúttal teljes mértékben összhangban áll a Bizottságnak a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabállyal és a digitális piacokról szóló jogszabállyal kapcsolatos, készülő javaslataival, amelyek célja az EU-ban a digitális szolgáltatásokra vonatkozó jogi keret korszerűsítése. Ezek együtt az online platformokra (különösen a legerősebbekre) vonatkozó világos szabályokat és feladatköröket fognak meghatározni annak érdekében, hogy biztosítsák az egyenlő versenyfeltételeket az interneten.

A stabil médiakörnyezet kulcsfontosságú az uniós bővítési folyamatban és a szomszédságpolitikában részt vevő országok stabil működése tekintetében is. Ahol lehetséges és helyénvaló, az e közleményben felvázolt kezdeményezések – ideértve a hírmédiát és a médiatudatosságot érintő kezdeményezéseket is – nyitva állnak az uniós bővítési politika és szomszédságpolitika hatókörébe tartozó országok független és szakmai szempontoknak megfelelő médiája előtt. E kezdeményezések kiegészítik és megerősítik az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési tervben (2020–2024)¹³ feltüntetett intézkedéseket. Adott esetben az intézkedések hozzájárulnak az európai médiatartalmak harmadik országokban történő népszerűsítéséhez is.

Az e közleményben felsorolt intézkedések figyelembe veszik azt, hogy szükség van egy befogadó európai médiaágazatra, amely tükrözi Európa sokszínűségét. Végrehajtásuk során a Bizottság ösztönözni fogja a lehetőségekhez és az erőforrásokhoz való egyenlő hozzáférést azok számára, akik egyébként kirekesztődhetnek vagy marginalizálódhatnak, ideértve például a fogyatékkal élő emberek tartalmakhoz való hozzáféréseinek biztosítását¹⁴.

Az állami támogatásokra vonatkozó jelenlegi szabályok pontosítják azokat a feltételeket, amelyek mellett a tagállamok állami támogatást nyújthatnak. A nemzeti hatóságok által nyújtott támogatás megkönnyítése érdekében a Tanács felkérte a Bizottságot, hogy értékelje az állami támogatásokra vonatkozó szabályok sajtóágazatra történő

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=JOIN:2020:5:FIN>

¹⁴ Erre a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény figyelembevételével kerül sor: <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

alkalmazását. A Bizottság jelenleg felméri, hogy szükség van-e intézkedésekre e téren. Az ideiglenes állami támogatási keret olyan ágazatspecifikus intézkedésekre is vonatkozik, mint például a sajtó-, a zene- és az audiovizuális ágazat számára nyújtott támogatás¹⁵.

2. HELYREÁLLÍTÁS

A médiavállalatok Európa versenyképessége szempontjából kritikus eszközök. Ezért döntő fontosságú a megfelelő pénzügyi támogatás és likviditás biztosítása, lehetővé téve számukra a jelenlegi viharos gazdasági időszak átvészelését. Ebben az összefüggésben a Kreatív Európa program – és különösen annak MEDIA alprogramja – döntő szerepet fog játszani. Az elmúlt 30 évben ez a program volt a kulturális és kreatív ágazatok – beleértve az audiovizuális ágazatot is – uniós támogatásának fő eszköze.

A következő hosszú távú költségvetésre és a Next Generation EU helyreállítási eszközre vonatkozó, 2020. november 10-én született politikai megállapodás alapján a Kreatív Európa program 2021–2027-es költségvetése körülbelül 58 %-kal növekedne, 2018-as árakon számolt 2,2 milliárd EUR teljes keretösszeggel (a 2014–2020 közötti időszak 2018-as árakon, a 27 tagú EU szintjén számolt 1,4 milliárd EUR teljes keretösszegéhez képest). Ezenkívül a Bizottság javaslata alapján és a még folyó tárgyalások befejezésétől függően a program első alkalommal tartalmaz majd a média szabadságára és pluralizmusára, az újságírásra, valamint a médiatudatosságra összpontosító intézkedéseket.

A Bizottság már számos intézkedést kezdeményezett 2020 folyamán. Bevezetett a kulturális és kreatív ágazatok garanciaeszközével¹⁶ kapcsolatos rugalmassági intézkedéseket, nevezetesen az egyes kkv-k számára nyújtott garanciafedezet akár 90 %-ra történő növelését és egy akár 25 %-ig terjedő felső korlátot a garanciákra a pénzügyi közvetítők esetében, valamint hiteltörlesztési moratóriumot. Az európai mozikk hálózatának nyújtott támogatást a Bizottság 5 millió EUR összeggel növeli 2021 első negyedévében.

Az európai strukturális és beruházási alapok¹⁷ fontos szerepet játszhatnak a médiaágazat támogatásában. Az ágazat jogosult támogatásra a koronavírusra való reagálást célzó

¹⁵ Továbbá a sajtónak nyújtott támogatás megkönnyítése, valamint az állami támogatások ellenőrzése átláthatóságának és kiszámíthatóságának javítása érdekében a Bizottság létrehozott egy online adattárat (https://ec.europa.eu/competition/sectors/media/sa_decisions_to_media.pdf), amely a releváns határozathozatali gyakorlatot tartalmazza, és azt rendszeresen frissíteni fogja. A tagállamok által nyújtott támogatásokra vonatkozó, rendszeresen frissített információk is hozzáférhetők az átláthatósági nyilvántartásban. Fontos, hogy annak lehetővé tétele érdekében, hogy a tagállamok támogathassák a vállalkozásokat a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben, az Európai Bizottság 2020. október 13-án úgy határozott, hogy meghosszabbítja és kiterjeszti a 2020. március 19-én elfogadott, állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret hatályát. Az ideiglenes keret alapján nyújtott támogatás halmozható a *de minimis* rendeletek (az 1407/2013/EU, az 1408/2013/EU, a 717/2014/EU, valamint a 360/2012/EU bizottsági rendelet) alapján nyújtott támogatással, amely mentesül a bejelentési kötelezettség alól, feltéve, hogy e rendeletek rendelkezéseit és kumulációs szabályait betartják. [SA.59106 (2020/N) A dán médiaágazat számára a Covid19-hez kapcsolódóan biztosított kompenzációs rendszer – Dánia; SA.57530 (2020/N) – A Covid19-hez kapcsolódó támogatási rendszer audiovizuális alkotások készítésével foglalkozó vállalatok számára – Luxembourg; Állami támogatás, SA.58801 (2020/N) – Olaszország, Covid19: Kis méretű könyvkiadó vállalatoknak nyújtott támogatás és állami támogatás; SA.58847 (2020/N) – Olaszország, Covid19: A zeneiparnak nyújtott támogatás].

¹⁶ https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/cross-sector/guarantee-facility_en

¹⁷ https://ec.europa.eu/regional_policy/hu/funding/

beruházási kezdeményezés két csomagja keretében is, amely a meglévő kohéziós alapokat átirányítja a válságkezelési intézkedésekre, például arra, hogy működőtőkét biztosítsanak a kkv-knak¹⁸.

További kohéziós finanszírozás érhető el a REACT-EU-n¹⁹ keresztül is, ahol a kulturális ágazatot prioritásként ismerik el, és a támogatás a csökkentett munkaidőben való foglalkoztatási rendszerekre és az önfoglalkoztatókra, valamint a kkv-kra összpontosul.

Az ideiglenes jellegű szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE) szintén fontos azon tagállamok számára, amelyeknek jelentős pénzügyi eszközöket kell mozgósítaniuk a területükön a koronavírus-járvány káros gazdasági és társadalmi következményeinek leküzdésére²⁰.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz jelentős lehetőséget kínál a tagállamok számára arra, hogy beruházzanak a párhuzamosan zajló digitális átállásba és a zöld gazdaságra való átállásba, és erősítsék iparunk rezilienciáját. Minden nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv a kiadások minimum 20 %-át a digitális kiadásokra irányozza elő. A digitális tartalmak (például digitális média) előállításának és terjesztésének ösztönzésére irányuló intézkedések e cél elérése szempontjából figyelembe vehetők.

A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek alapján és az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak megfelelően a nemzeti reformok és beruházások szintén hozzájárulhatnak az európai hírmédia és az audiovizuális-digitális kapacitások megerősítéséhez, többek között több országot érintő projektek (például európai tartalmak gyártására irányuló koprodukciók), egy uniós médiaadattár-infrastruktúra vagy tőkeberuházások révén, az audiovizuális alkotások európai gyártásának vagy forgalmazásának előmozdítása érdekében (lásd az alábbi 2. intézkedést).

Ebben az összefüggésben, amint azt a Bizottság 2021-es éves fenntartható növekedési stratégiája felvázolja, a tagállamoknak figyelmet kell fordítaniuk azokra az ágazatokra, amelyek kulcsfontosságú szerepet játszanak demokráciáink számára, „különösen a médiaágazat számára, ahol a támogatást olyan módon kell biztosítani, amely tiszteletben tartja és előmozdítja a média szabadságát és pluralizmusát”. Az említett stratégiában a Bizottság egyúttal kezdeményezi az állami támogatási mechanizmusok bevált gyakorlatainak tagállamok közötti megosztását²¹.

1. INTÉZKEDÉS – Könnyebb hozzáférés az uniós támogatáshoz

- *Egy új interaktív eszköz, amely végigvezeti a médiavállalatokat a különböző támogatási eszközökhöz*

Címzettek: minden uniós médiavállalat, függetlenül annak tevékenységi körétől (audiovizuális, hírmédia stb.) és méretétől

¹⁸ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/coronavirus-response/

¹⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/IP_20_2140

²⁰ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/financial-assistance-eu/funding-mechanisms-and-facilities/sure_hu

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?qid=1600708827568&uri=CELEX%3A52020DC0575>

A Bizottság azon fog munkálkodni, hogy a médiavállalatok hozzáférhessenek az összes elérhető eszköz és program nyújtotta uniós támogatási lehetőségekhez. Ezért – az uniós finanszírozási lehetőségeket ismertető egységes uniós kapuval²² szoros együttműködésben – a Bizottság ki fog dolgozni egy kifejezetten a médiaágazatra szabott, új, interaktív eszközt. Ez útmutatással szolgál arra vonatkozóan, hogyan lehet a releváns uniós támogatásokat a 2021–2027 közötti többéves pénzügyi keretben, valamint a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek révén megpályázni.

Ez az eszköz összefogja az audiovizuális média és a hírmédia számára releváns összes uniós finanszírozási lehetőséget. Az eszköz pár kattintással bármely európai médiavállalatot – tekintet nélkül annak méretére és tevékenységi körére – átirányít a vállalat jellemzőitől és igényeitől függően legmegfelelőbb uniós támogatási forráshoz. A vállalatok hozzáférhetnek a különféle pályázati felhívásokkal kapcsolatos információkhoz, valamint a pályázati folyamat során elérhető segítségi lehetőségekhez is.

Ez a meglévő eszközökre és az Enterprise Europe Network²³ tapasztalataira épít, amely támogatást és útmutatást nyújt – többek között a média- és az audiovizuális ágazatban tevékenykedő – vállalatok számára.

2. INTÉZKEDÉS – MEDIA INVEST, amelynek célja az audiovizuális ágazatba történő befektetések élénkítése

- *Ez egy célzott tőkebefektetési platform az európai audiovizuális alkotások készítésére és terjesztésére irányuló stratégiák előmozdítására*
- *Egy befektetési projektportfólió létrehozása a beruházók kapacitásainak és a vállalatok befektetésre való felkészültségének fejlesztésén keresztül*

Címzettek: az audiovizuális alkotásokat gyártó és forgalmazó uniós vállalatok

Az európai audiovizuális ágazatban nagyszámú rendkívül innovatív és kreatív, független, nagy növekedési potenciállal rendelkező produkciós és forgalmazó vállalat van jelen. Gyakran azonban hiányzik a pénzügyi erejük ahhoz, hogy európai és globális szinten képesek legyenek felvenni a versenyt. Ugyanakkor az európai befektetők javarészt továbbra sincsenek tisztában az e vállalatokban rejlő potenciállal. Az ilyen vállalkozásokba eszközölt befektetéseket gyakran magas kockázatúnak ítélik amiatt, hogy azok nem tudnak felmutatni több korábbi sikeres produkciót, és mivel a javaik főleg immateriális jellegűek.

A kulturális és kreatív ágazatok garanciaeszköze²⁴ jelentős mértékben hozzájárult a hitelekhez való hozzájutás javulásához. Ez a fajta támogatás az InvestEU programon keresztül folytatódik.

Az audiovizuális, valamint más kreatív ágazatok tőkefinanszírozását azonban a becslések szerint éves szinten 399–648 millió EUR tőkehiány is jellemzi²⁵. Éppen ezért szükség

²² <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

²³ <https://een.ec.europa.eu/>

²⁴ https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/cross-sector/guarantee-facility_en

²⁵ A kkv-k, a közepes tőkeértékű vállalatok, valamint a kulturális és kreatív ágazatban tevékenykedő szervezetek számára biztosított, új pénzügyi eszközök előzetes értékelése, SQW, 2019.

van a tőkefinanszírozás támogatására szolgáló új kezdeményezésre annak érdekében, hogy bővüljön a független európai audiovizuális gyártási kapacitás, amely képes Európa minden részéből származó, minőségi alkotásokat létrehozni a nemzetközi piac számára. Az európai vállalatoknak hozzáférést kell biztosítani a pénzügyi eszközökhöz annak érdekében, hogy önállóbbá váljanak és hasznosítsák az általuk gyártott tartalom által megtestesített szellemi tulajdont.

A Bizottság támogatni fogja egy külön befektetési platform létrehozását, amelyet többek között a Kreatív Európa program MEDIA alprogramjából és az InvestEU-ból származó forrásokkal indítanak el. Ez a magánbefektetők mozgósítását fogja megcélozni, és nyitott lesz a nemzeti támogató intézményekkel és az ágazati szövetségekkel folytatott együttműködésre. Támogatni fogja az olyan audiovizuális vállalkozásokat, amelyek képesek lehetnek csúcskategóriás alkotásokat gyártani az európai és a nemzetközi piac számára, koordinálva a jogok hasznosítását és az alkotások különböző területeken történő forgalmazását.

Ez a befektetési platform segíteni fogja az audiovizuális vállalatokat abban, hogy a tevékenységüket nemzetközi szintre fejlesszék annak érdekében, hogy nagyobb kockázatot vállalhassanak, strukturált együttműködéseket alakíthassanak ki forgalmazókkal vagy más médiaorgánumokkal, valamint hatékonyabban kezelhessék és hasznosíthassák műsorkínálatukat. A nagyobb önerőnek köszönhetően a vállalatok jelentősebb produkciókba fektethetnek be, amelyek nagyobb eséllyel érnek el egy szélesebb közönséget és nagyobb jegybevételeket.

A cél egy 7 éves időszak alatt 400 millió EUR összegű befektetés elősegítése, ezáltal jelentősen hozzájárulva a tőkefinanszírozási hiány kezeléséhez²⁶. Bizonyos feltételek mellett ez kombinálható a Next Generation EU helyreállítási eszközön keresztül finanszírozott tagállami helyreállítási és rezilienciaépítési tervekkel is²⁷.

A befektetési platform kiegészül a befektetőkre irányuló kapacitásépítési tevékenységekkel, amelyek célja a globális produkciós és forgalmazási piacokkal és az azokhoz kapcsolódó kockázatokkal kapcsolatos ismereteik bővítése, valamint piaci információk biztosítása számukra. 2021-ben befektetői konferenciára kerül sor a befektetői közösség összefogása és mozgósítása érdekében.

Ezenkívül a kulturális és kreatív ágazatok garanciaeszközeinek tapasztalataira építve befektetési felkészültséget fejlesztő intézkedéseket fognak kínálni az ilyen típusú befektetések iránt érdeklődő audiovizuális vállalatok számára. Ezek személyre szabott, az üzleti stratégiájukhoz igazított útmutatást fognak kapni arra vonatkozóan, hogy miként vonzzák magukhoz a befektetőket és azonosítsák a legígéretesebb projekteket.

²⁶ Az audiovizuális ágazat, valamint más kreatív ágazatok tőkefinanszírozását a becslések szerint éves szinten 399–648 millió EUR tőkehiány jellemzi. Forrás: A kkv-k, a közepes tőkeértékű vállalatok, valamint a kulturális és kreatív ágazatban tevékenykedő szervezetek számára biztosított, új pénzügyi eszközök előzetes értékelése, SQW, 2019.

²⁷ A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló rendeletre vonatkozó bizottsági javaslattal (COM(2020) 408 final) összhangban. A 8. cikk előírja, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott támogatásnak ki kell egészítenie az egyéb uniós alapok és programok keretében nyújtott támogatást. A 22. cikk előírja, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak biztosítaniuk kell a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós programok közötti hatékony koordinációt.

3. INTÉZKEDÉS – „NEWS”: a hírmédia-ágazatot érintő intézkedések és az ágazatnak nyújtott támogatás összefogására irányuló kezdeményezés

- A finanszírozáshoz való jobb hozzáférés kölcsönök és egy kísérleti tőkekezdeményezés révén
- Kapacitásépítés a befektetők és a média körében
- A hírmédiának annak érdekében nyújtott támogatás, hogy dolgozzanak az együttműködésen alapuló átalakuláson
- Európai hírmédiaforum

Címzettek: európai médiavállalatok, újságírók és kapcsolódó szervezetek

A hírmédia egy gazdasági ágazat, de a közjavak körébe tartozik. Időre, stabilitásra és erőforrásokra van szükség ahhoz, hogy a médiaorgánumok független, megbízható tartalmakat készítsenek. Ez magában foglalja azt, hogy a médiának növelnie kell kapacitását ahhoz, hogy képes legyen elemezni és megjeleníteni a fontosabb társadalmi kérdésekre (például az egészségügyre és az éghajlatváltozásra) vonatkozó tudományos információkat. Az elmúlt években azonban a hírmédia-ágazat az átalakuló bevételi modellek és a digitális átállás miatt folyamatos változásokkal szembesült. Egyes esetekben a médiaorgánumoknak – különösen helyi és regionális szinten – be kellett zárniuk, amikor bevételszerzési nehézségekkel szembesültek, ezzel potenciálisan kitéve a kis piacokat annak a veszélynek, hogy úgynevezett „hírsivatagokká” válnak, ahol megszűnik a helyi sajtó. A tudósítóikat külföldre küldő médiaorgánumok száma is csökkent, ami káros hatással lehet a mélyreható elemzésekre és a szakszerű híradásra. A Covid19-válság felgyorsíthatja ezeket a tendenciákat, miközben az európai polgárok minden eddiginél jobban támaszkodnak a hírmédiára, amit az olvasók és a néző-/hallgatóközönség növekvő száma is jól mutat²⁸.

A Bizottság elindítja a „NEWS” elnevezésű, a hírmédia-ágazatot érintő intézkedések és az ágazatnak nyújtott támogatás összefogására irányuló kezdeményezést. Ez a kezdeményezés holisztikusan foglalkozik a hírmédia-ágazat előtt álló kihívásokkal, és koherens választ fog adni azokra, összefogva a különféle finanszírozási eszközöket. Ez – a média függetlenségének teljes tiszteletben tartása mellett – növeli a különböző finanszírozási források keretében támogatott tevékenységek koherenciáját, láthatóságát és hatását.

A Bizottság jobban hozzáférhetővé teszi a pénzügyi forrásokat hitelek és tőkefinanszírozás ösztönzésével:

- A hírmédia, amelynek likviditásra van szüksége, az InvestEU garanciaeszköz nyújtotta támogatásnak köszönhetően, a kulturális és kreatív ágazatok garanciaeszköze és az Európai Stratégiai Beruházási Alap tapasztalataira építve, könnyebben fog tudni hitelekhez jutni.
- A befektetést igénylő hírmédia esetében a Bizottság egy tőkealapú kísérleti projekt létrehozására törekszik az InvestEU-n keresztül, amely innovatív módon támogathatja többek között a hírmédia-ágazatot, a filantrópoktól, alapítványoktól és más magánpartnerektől származó forrásokkal közös társbefektetéseket megvalósítva.

²⁸<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2262>

Ezeket az intézkedéseket olyan kapacitásépítési szolgáltatások egészítik ki, amelyek célja jobban megismertetni a befektetőkkel és a médiával az európai hírmédia-piacot, valamint támogatni az európai – különösen a helyi – médiaorgánumok befektetésekre való felkészültségét. Ez párbeszédet és együttműködést teremt a potenciális befektetőkkel, és megkönnyíti a befektetéseket.

Ezenkívül a Bizottság célzott támogatást fog nyújtani a Kreatív Európa program ágazatközi alprogramja keretében biztosított vissza nem térítendő támogatások formájában az együttműködő hírmédia-partnerségek számára. A vissza nem térítendő támogatások segíteni fogják az új üzleti modellek tesztelését, segítséget nyújtva a médianak – különös tekintettel a helyi médiára – üzleti és szerkesztési szabványaik fejlesztésében, az együttműködő és határokon átnyúló újságírás népszerűsítésében, a szakemberek képzésében és mobilitásában, valamint a bevált gyakorlatok megosztásában. A hatás maximalizálása érdekében a Bizottság meg fogja könnyíteni a kiválasztott projektek közötti kapcsolatépítést.

A Bizottság rendszeres eszmecserét fog folytatni az ágazattal annak érdekében, hogy a hírmédiára vonatkozóan egy olyan innovációs menetrendet dolgozzon ki, amely elősegítheti az ágazat felvirágoztatását a digitális gazdaságban és társadalomban. Ennek érdekében a Bizottság létrehoz egy európai hírmédiaforumot az érdekelt felekkel – ideértve a médiaszabályozó hatóságokat, az újságírók és az önszabályozó testületek (média-/sajtótanácsok) képviselőit, a civil társadalmat és a nemzetközi szervezeteket is – való együttműködésre.

3. ÁTALAKULÁS

E szakasz célja az európai médiaágazat hosszú távú rezilienciájának és versenyképességének ösztönzése, különös tekintettel a párhuzamosan zajló digitális átállásra és a zöld gazdaságra való átállásra. Ez azért is fontos, hogy támogassuk az ágazatnak a társadalmi igények kielégítésében és az európai értékek előmozdításában játszott döntő szerepét.

Számos iparághoz hasonlóan a médiaágazat átalakulásának középpontjában is az adattechnológia áll²⁹. Különösen azokon a területeken, ahol Európa globális versenytársai jól állnak – például a személyre szabott tartalomfejlesztés és promóció terén – a hallgatottsági/nézettségi adatok lehetővé teszik az ügyfelekkel való közvetlenebb kapcsolaton alapuló, új üzleti modellek kidolgozását³⁰. Fő példával szolgálnak erre a reklámok, ahol az internet 2015-ben leelőzte a televíziót, amely addig a legfontosabb hirdetési csatorna volt, és azóta folyamatosan tovább erősítette vezető szerepét. 2018-ban az internetes hirdetések összege meghaladta az 50 milliárd EUR-t, míg a televíziós hirdetések összege kevesebb volt, mint 40 milliárd EUR³¹.

Ugyanakkor a fogyasztói adatok elérhetősége az okostelefonok használatával párhuzamosan folyamatosan növekszik. A híreket okostelefonon olvasók aránya a 2014. évi 39 %-ról 2020-ra 48 %-ra nőtt. Ez új lehetőségeket kínál az olvasók igényeihez igazított formátumú tartalmak létrehozására, népszerűsítésére és terjesztésére.

²⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0066>

³⁰ https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2020-06/DNR_2020_FINAL.pdf

³¹ Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet.

Ezzel összefüggésben a digitális korban alapvető fontosságú az adatvédelmi szabályok tiszteletben tartása³² az egyének alapvető jogainak erősítése, valamint az üzleti tevékenység megkönnyítése érdekében azáltal, hogy egyértelművé teszik a digitális egységes piacon a vállalatokra és az állami szervekre vonatkozó szabályokat.

Az úgynevezett immerzív tartalmak területe, amely jelenleg kialakulóban van, szintén olyan ágazat, amelynek lehetőségei javarészt még nincsenek kiaknázva, és ahol szinergiák épülhetnek ki a médiaágazat és más kulcsfontosságú európai iparágak között.

Az európai médiaágazatnak nem szabad lemaradnia a zöld gazdaságra való átállás terén. Ezért az európai zöld megállapodás³³ célkitűzéseivel (a klímasemlegesség 2050-ig történő elérése, a gazdasági növekedés és az erőforrások felhasználásának szétválasztása, a biológiai sokféleség helyreállítása, valamint a szennyezés csökkentése) összhangban a Bizottság intézkedéseket fog hozni az ágazat környezeti hatásainak csökkentése érdekében.

4. INTÉZKEDÉS – Az innováció szabadjára engedése egy európai médiaadattár és új üzleti modellek ösztönzése révén

- Egy médiaadattár létrehozása annak érdekében, hogy a Bizottság támogassa a médiavállalatokat az adatok megosztásában és innovatív megoldások kidolgozásában
- Az európai média kilátásai: a médiában tapasztalt tendenciákat elemző jelentés

Címzettek: európai kiadók, műsorszolgáltatók, rádiók, reklámcégek, a média területén működő kkv-k, technológiai szolgáltatók, tartalomszolgáltató és technológiai induló vállalkozások, tartalomkészítők, műsorkészítők, forgalmazók

Az innovatívabbá és versenyképesebbé válás érdekében az európai médiavállalatok pozícióját erősíteni kell, hogy jobb döntéseket hozzanak, és az adatokból nyert információk alapján korszerűbb megoldásokat valósítsanak meg. A Bizottság azt javasolja, hogy ennek megvalósítására egy európai „médiaadattár” létrehozásának előmozdításával kerüljön sor. Ez a kezdeményezés az európai adatstratégiára³⁴ épül, és az adatvédelmi jogszabályok teljes tiszteletben tartásával fog megvalósulni.

Az adattárak megváltoztathatják azt, ahogyan jelenleg az alkotók, a gyártók és a forgalmazók együttműködnek. Ezekben olyan releváns médiaadatokat (például tartalmakat, hallgatottsági/nézettségi adatokat és a tartalommal kapcsolatos metaadatokat, valamint a felhasználók viselkedésére vonatkozó más típusú adatokat) tárolnak, amelyek hasznosak lehetnek a fogyasztói igényekhez jobban igazodó tartalmak létrehozása és hatékonyabb terjesztése érdekében.

Az Európai horizont és a Digitális Európa program által finanszírozott médiaadattár-kezdeményezés támogatni fogja a sajtókiadókat, a műsorszolgáltatókat, valamint más médiavállalatokat és technológiai szolgáltatókat egy, a médiás alkalmazásoknak szentelt adattárhely létrehozásában. A Digitális Európa program elősegíti az adatinfrastruktúra kiépítését és meghatározza az adatok átjárhatóságára vonatkozó stratégiát. Az európai

³² https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-protection-eu_hu

³³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hu

³⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_hu

adatstratégiával és az új horizontális adatkormányzási kezdeményezéssel³⁵ összhangban a program az adatok kezeléséhez és feldolgozásához szükséges csúcstechnológias eszközöket és szolgáltatásokat is felölel, meghatározza az adatok – beleértve a szellemi tulajdont is – megosztásának és felhasználásának feltételeit, valamint az adatvédelmi és versenyjogi szabályokat. A kezdeményezést az érdekelt felek széles köre által szolgáltatott információk figyelembevételével fogják meghatározni.

Az adatinfrastruktúrának mind a közszolgálati média, mind a kereskedelmi média üzemeltetői számára elérhetőnek kell lennie – függetlenül azok méretétől, illetve attól, hogy induló vállalkozások vagy már ismert piaci szereplők. Például több uniós hírkiadó egyesítheti a tartalmait és az ügyféladatait (a versenyt elősegítő módon, az adatvédelmi szabályokat betartva) annak érdekében, hogy saját nemzeti közönségüket célzó híreket készítsenek, és a releváns tartalmak automatikusan lefordításra kerüljenek mindegyikük saját nyelvére. Az adattár hasznos információval szolgálhat azoknak a szolgáltatásoknak is, amelyek célja a médiatartalmak (hírek és szórakoztató tartalmak) határokon átnyúló fellelhetőségének növelése, valamint a számítástechnikai erőforrásokhoz való hozzáférés megkönnyítése a kreatív kkv-k számára. Továbbá ez lehetővé teszi a más kreatív ágazatok (pl. a kulturális örökség adattárjai) és az egyes iparágak (pl. kiskereskedelem, autópár) által készített adathalmazokkal meglévő szinergiák kiaknázását.

Ezenkívül az Európai horizont program támogatja az innovatív alkalmazásokat és technológiákat a média területén. A moduláris és nyílt forráskódú infrastruktúrával rendelkező médiakomponensekbe eszközölt beruházások megkönnyíthetik az új üzleti modellek megjelenését, valamint azok elterjedését a hagyományos és az új médiában, ezáltal lehetővé téve, hogy az állampolgárok széleskörű forrásokból jussanak információkhoz.

Annak érdekében, hogy fejlessze tudásbázisát, valamint, hogy ez a jövőbeni szakpolitikai kezdeményezések alapjául szolgáljon, az Európai Bizottság két évente elkészíti „A médiaágazat kilátásai” című jelentést. Ez feltárja a médiában megfigyelt tendenciákat – a technológiai fejlődéstől kezdve a kialakulóban lévő gyártási és fogyasztási szokásokig –, és elemzi azoknak az európai médiapiacra és üzleti modellekre esetlegesen gyakorolt hatásait.

5. INTÉZKEDÉS – A virtuális és kiterjesztett valósággal (VR/AR) kapcsolatos európai iparági koalíció elősegítése

- A VR/AR-rel kapcsolatos iparági koalíció az iparágak közötti együttműködés ösztönzése és Európa vezető szerepének biztosítása érdekében
- A történetmesélés és az interakció új formáival kapcsolatos projektekkel foglalkozó VR Media Lab elindítása

Címzettek: virtuális és kiterjesztett valósággal foglalkozó európai vállalatok és szakemberek, VR/AR alkalmazásokat használó iparágak

Az immerzív technológiák és a kiváló minőségű tartalmak lehetővé teszik új alkalmazások és esetleírások létrehozását, valamint a közönség megszólításának új módjait. Az immerzív technológiák vonzóbb és magával ragadóbb élményeket

³⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_2102

teremtenek a különböző területeken, mint például a média, a szórakozás, a kultúra, az egészségügy, a műszaki tervezés, az építészet, a gyártás, az oktatás, az idegenforgalom, a divat, a képzés vagy a kiskereskedelem területén.

2030-ig a virtuális valóság (VR) és a kiterjesztett valóság (AR) mintegy 1,3 billió EUR-val fog hozzájárulni a világgazdasághoz, szemben a 2019-es 39 milliárd EUR-val³⁶.

Míg a jelentős szereplők többsége jelenleg Ázsiában és az Egyesült Államokban található, Európának nagyszerű adottságai vannak arra, hogy piacvezetővé váljon ebben a technológiában³⁷. Az EU kutatási alapjai több mint 450 VR és AR technológiával foglalkozó projektet támogattak, az 1990-es évek óta összesen több mint 1 milliárd EUR értékben.

Európa határozott kulturális előnnyel rendelkezik a tartalmak terén jelentős kulturális sokszínűségének köszönhetően: olyan meghatározó kulturális szereplők, mint az ARTE, a Velencei Filmfesztivál és a Center National du Cinema, aktívan vizsgálják és támogatják a VR-ban rejlő lehetőségeket. Európában is vannak magasan képzett munkavállalók, akik képesek 3D-s modellezésre és számítógéppel generált tartalom létrehozására a játékipar és a VR animációk számára.

Európa kreativitására és szilárd kutatási bázisára építve a VR/AR tartalmakban, műszaki megoldásokban és alkalmazásokban benne rejlik az a lehetőség, hogy a termékfejlesztés és a folyamatok javításával innovációkat indítsanak el más iparágakban is, például a feldolgozóiparban. Ezenkívül fontos szerepet játszanak az idegenforgalmi ágazat átalakulásának ösztönzésében, és segítik az olyan kreatív iparágakat, mint a divat vagy az építészet, új üzleti modellek kidolgozásában és a termelés hatékonyabbá tételében a hulladék csökkentésével és a vásárlói élmény javításával.

Az európai VR/AR ágazatot azonban hátrányos helyzetbe hozza az ágazatok, a szereplők és az alkalmazások közötti szétagoltság. A Bizottság ezért javasolja egy VR/AR koalíció elindítását az ágazatok közötti együttműködés és termékeny eszmecsere ösztönzése, valamint az európai vezető szerep biztosítása érdekében ezen a döntő fontosságú és egyre növekvő piacon. A VR/AR koalíció a közös fellépések és kötelezettségvállalások előmozdításával színteret biztosítana a szinergiák számára.

A koalíció egy széles körű, több ágazatra kiterjedő megközelítésen fog alapulni, amely magában foglalja az iparágakat, a technológiai szolgáltatókat és a kreatívokat. A koalícióban tükröződne a készségek ezen sokfélesége, és a különféle ágazatok prominens szereplőiből állna, kezdve a tartalom-előállításról és -terjesztéstől, a technológiák elérhetőségén át, az innovációig és az üzletfejlesztésig. Tagjai közé tartoznának a nemzeti vagy regionális VR/AR szövetségek képviselői és különféle iparági képviselők, akiknek a tartalmak létrehozása és felhasználása terén javára válhatna a VR/AR technológiák szélesebb körű használata.

A koalíció 2021 végéig bemutatna egy stratégiai dokumentumot, amely meghatározza a) a VR/AR alkalmazásának mértékét a médiaágazatban; b) a VR/AR médiaszektorban való optimális felhasználásával kapcsolatos, 2026-ig elérendő célkitűzéseket; c) az arra

³⁶ <https://www.pwccn.com/en/tmt/economic-impact-of-vr-ar.pdf>

³⁷ https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/vr_ecosystem_eu_report_0.pdf

vonatkozó konkrét kötelezettségvállalásokat, hogy az ágazat hogyan járul hozzá e célkitűzések eléréséhez.

A VR Media Lab is elindul a történetmesélés és az interakció új – virtuális és kiterjesztett valóságot alkalmazó – formáival kapcsolatos projektek terén megvalósuló együttműködések támogatása érdekében. Ez teret fog nyújtani a különféle szakmai csoportokat képviselő emberek (újságírók, filmkészítők, játéktervezők, programozók, kutatók) számára a közös munkára és a kölcsönös tanulásra. A finanszírozott projektek a szórakoztatási, a kulturális és híradási célokat szolgáló tartalmakra, valamint a virtuális valóság más ágazatokban – úgy mint az idegenforgalomban és olyan területeken, mint például az oktatás – való alkalmazási módjaira összpontosítanak.

6. INTÉZKEDÉS – Elmozdulás egy klímasemleges audiovizuális ágazat felé

- *A bevált gyakorlatok strukturált cseréje az iparági szereplőkkel és a nemzeti (regionális) film- és audiovizuális alapokkal*

Címzettek: európai audiovizuális vállalatok és szakemberek

A médiaágazat jelentős környezeti hatásokkal bír. Sok más európai ágazattal ellentétben, ennek az ágazatnak a CO₂-kibocsátása folyamatosan növekszik, többek között a (különösen a streaming platformokon keresztül történő) médiafogyasztás folyamatos növekedése miatt.

Az audiovizuális szektorban a becslések szerint egy TV-sorozat egy epizódja 35 MtCO₂e (szén-dioxid metrikus tonna-egyenérték), míg egy játékfilm 1000 MtCO₂e kibocsátással jár³⁸. Egy európai játékfilm átlagosan 192 tonna CO₂-kibocsátást eredményez. A nagy nemzetközi produkciók (vagy koprodukciók) ennél sokkal számottevőbb, akár több ezer tonnás CO₂-kibocsátást eredményezhetnek.

A klímasemlegesség 2050-ig való elérésének uniós célkitűzésével összhangban a Bizottság szorosan együttműködik az ágazattal, valamint a nemzeti (vagy regionális) film- és audiovizuális alapokkal annak érdekében, hogy megosszák a meglévő legjobb gyakorlatokat³⁹, és megállapodjanak közös eszközökről és környezetbarát szabványokról. Az online streaming platformokat – amelyeknek a szénlábnyomban képviselt aránya a fogyasztás növekedése miatt emelkedik – a Bizottság szintén felkéri, hogy terjesszék elő ötleteiket és kezdeményezéseiket.

A Bizottság kidolgoz egy, a környezetbarát műsorkészítés és szolgáltatásnyújtás terén bevált gyakorlatokat tartalmazó útmutatót. Fokozatos megközelítést fog alkalmazni, azzal a céllal, hogy felhívja a figyelmet és ösztönözze az ágazatot arra, hogy kezdjenek el fenntarthatóbb megoldásokat megvalósítani. Ez ki fogja egészíteni a digitális stratégiában⁴⁰ szereplő, az infrastruktúra (például az adatközpontok és a távközlési

³⁸ Az európai audiovizuális ipar környezetbarátabbá tétele – A legjobb stratégiák és azok költségei (2021-ben jelenik meg).

³⁹ A bevált gyakorlatok egyik releváns forrása és az együttműködés színtere az európai éghajlati paktum lesz, amelyet az Európai Bizottság 2020 decemberében indít útjára.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/content/european-digital-strategy>

hálózatok) klímasemlegessé, energiahatékonnyá és fenntarthatóvá tételét célzó bizottsági intézkedéseket.

4. A LEHETŐSÉGEK MEGTEREMTÉSE ÉS A POZÍCIÓ ERŐSÍTÉSE

.

Az európaiaknak kell a digitális évtized főszereplőinek lenniük. A legújabb európai jogszabályok – például az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelv és a szerzői jogi reform – hozzájárulnak a média minden szereplője, köztük az online platformok fokozott felelősségvállalásának biztosításához a médiahasználók kiszolgáltatott csoportjai – különösen a kiskorúak – védelme érdekében. Ez az európai alkotók jogait is megerősíti.

Erre a szilárd szabályozási környezetre építve ez a szakasz olyan kezdeményezéseket határoz meg, amelyek lehetővé teszik az európai médiavállalatok és tehetségek boldogulását az európai és a globális piacokon. Ezek a kezdeményezések figyelembe veszik, hogy szükség van arra, hogy a polgárok különféle, minőségi tartalmakat tudjanak online elérni és azok közül választani, valamint zökkenőmentesen és hatékonyan tudjanak eligazodni a modern médiakörnyezetben.

Jóllehet Európa fiataljainak különös figyelmet fognak szentelni, bármely háttérrel rendelkező és bármely generációhoz tartozó európai polgár (ideértve az időseket is) számára lehetővé fogják tenni a médiatartalmak aktív és kritikus használatát.

7. INTÉZKEDÉS – Az audiovizuális tartalmak szélesebb körű hozzáférhetősége felé való elmozdulás az EU-ban

- *Párbeszéd kezdeményezése az audiovizuális ágazattal annak érdekében, hogy konkrét lépésekben állapodjanak meg az audiovizuális tartalmakhoz való hozzáférésnek és azok határokon átnyúló elérhetőségének a javítására az EU-ban*

Címzettek: az audiovizuális ágazat szereplői (műsorkészítők és -szolgáltatók, online videotéka szolgáltatások, forgalmazók stb.), fogyasztói szervezetek és más érdekelt felek, például a nemzeti filmalapok

A Covid19-válság következtében az audiovizuális szolgáltatások online, otthoni felhasználása ugrásszerűen megnőtt, csakúgy, mint a háztartások hajlandósága arra, hogy beruházzanak otthoni szórakoztató technológiákba⁴¹. A válság lehetőséget teremt az ágazat számára, hogy szélesebb közönséget érjen el online. A tartalmak hordozhatóságáról szóló, közelmúltban közzétett rendelet⁴² lehetővé teszi az európai polgárok számára,

⁴¹ A PwC „Global Entertainment & Media Outlook 2020–2024” című jelentése szerint, a Covid19-járvány okozta válság következtében az előfizetési online videotéka (SVOD) szolgáltatások bevételei 2020-ban várhatóan meghaladják a jegypénztárak bevételeit, és az előrejelzések szerint a különbség tovább fog nőni az elkövetkező öt évben. 2024-ben már a jegypénztárak bevételeinek kétszeresét fogják elérni. Ugyanakkor a streaming-szolgáltatások világméretű forgalma 2020-ban 26 %-kal nőtt.

⁴² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1128 rendelete (2017. június 14.) az online tartalomszolgáltatásoknak a belső piacon való, határokon átnyúló hordozhatóságáról.

hogy EU-szerte utazzanak olyan tartalmakkal, amelyeket megvásároltak vagy amelyekre előfizetettek. A rendelet már hozott gyakorlati előnyöket⁴³.

Ami az audiovizuális tartalmak online elérhetőségét illeti, a potenciális növekedési lehetőségek jelentősek: a területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet⁴⁴ felülvizsgálatáról szóló jelentés lényeges különbségeket tár fel a tagállamok között az audiovizuális műsorkínálatban. Átlagosan csak a filmek 14 %-a érhető el valamennyi tagállam online videotéka szolgáltatásai keretében⁴⁵.

Az Eurobarométer egy friss felmérése azt mutatja, hogy az internetezők több mint egyharmada érdeklődik az audiovizuális tartalmakhoz való határokon átnyúló hozzáférés iránt⁴⁶. Ezeket a megállapításokat igazolják az Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet legfrissebb adatai is, amelyek szerint az uniós filmeket a 27 tagú EU átlagosan legfeljebb három országában teszik elérhetővé az online videotéka platformokon⁴⁷. Ez hatalmas kiaknázatlan lehetőséget jelent, és olyan sokszínűséget, amelyet az európaiak kiélvezhetnének.

Az audiovizuális ágazatnak képesnek kell lennie arra, hogy élvezze az abból adódó előnyöket, hogy Európa a hazai piaca, és kihasználja az új fogyasztási trendeket azáltal, hogy több alkotást tesz elérhetővé online a különböző tagállamokban.

Annak érdekében, hogy támogassa az audiovizuális ágazatot ebben az átalakulásban, a Bizottság párbeszédet kíván indítani az ágazattal. Ez a párbeszéd hozzájárul ahhoz, hogy – a területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet felülvizsgálatát követő intézkedésként – konkrét lépésekben állapodjanak meg az audiovizuális tartalmakhoz való hozzáférés és azok határokon átnyúló hozzáférhetőségének javítására. Ez lehetővé tenné az ágazat számára, hogy szintet lépjen és új közönségeket érjen el, valamint hasznos lenne az európai polgárok számára, mivel szélesebb választási lehetőséget biztosítana számukra.

A párbeszéd az audiovizuális ágazat (műsorkészítők és -szolgáltatók, online videotéka szolgáltatások, forgalmazók stb.) és a fogyasztói szervezetek képviselőinek, valamint más érdekelt felek (például a nemzeti filmalapok) részvételével fog zajlani 2021 során. A

⁴³ A gyakorta utazó európaiak megerősítik, hogy ezek a szabályok fontosak az utazásaik tekintetében. Azon európaiak közel fele (49 %), akik rendelkeznek (ingyenes vagy fizetős) előfizetéssel online tartalomszolgáltatásokra és utaztak az EU-ban, akkor is megpróbálták a szolgáltatásokhoz hozzáférni, amikor egy másik uniós országba látogattak. 2019. évi 477a. Eurobarométer „Az online tartalmakhoz való hozzáférés és az online tartalomszolgáltatások határokon átnyúló hordozhatósága – a határokon átnyúló hordozhatóságra vonatkozó felmérés”.

⁴⁴ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet első rövid távú felülvizsgálatáról. A következő címen érhető el: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-publishes-its-short-term-review-geo-blocking-regulation>

⁴⁵ Jelentős eltérések vannak országonként, mivel például Görögországban a nézők csak az EU-ban online elérhető filmek 1,3 %-ához, míg Németországban a 43,1 %-ához férnek hozzá. Forrás: A területi alapú tartalomkorlátozásról szóló rendelet első rövid távú felülvizsgálatáról szóló bizottsági szolgálati munkadokumentum.

⁴⁶ Az Eurobarométer 477b. gyorsfelmérése (2019).

⁴⁷ Európai Audiovizuális Megfigyelő Intézet, „Film and TV content in VOD catalogues 2020 Edition” (Filmes és televíziós tartalmak a VOD műsorkínálatokban, 2020. évi kiadás) című jelentés.

párbeszéd során meghatározhatók az audiovizuális alkotások uniós terjesztésének növelésére vonatkozó célok, és ezek megvalósításának módjai.

A Bizottság az audiovizuális ágazattal együttműködve figyelemmel kíséri a konkrét célok elérése terén elért előrehaladást, és dönt a nyomon követésről, értékelve a különböző lehetőségeket, ideértve a jogalkotási eszközök alkalmazását is.

Ugyanakkor a moziknak kulturális színtereknek kell maradniuk, jobb lehetőségeket kínálva a társadalmi interakcióra. Ebből a célból a Bizottság a Kreatív Európa program MEDIA alprogramján keresztül megvizsgálja, hogy milyen módokon lehet a mozikat arra ösztönözni, hogy tovább javítsák a mozinézők élményét.

8. INTÉZKEDÉS – Tehetséggondozás az európai médiaágazatban

- Új mentorálási programok az európai médiaágazat tehetségei számára
- MEDIA képzőtáborok, amelyek intenzív gyakorlati képzést biztosítanak a fiatal médiaszakembereknek
- A kamera előtt és mögött dolgozók sokszínűségére összpontosító kampány
- MEDIA Market Gateway, Európa legígéretesebb, a médiaágazatban tevékenykedő induló vállalkozásainak felkutatása és felvirágzásuk elősegítése érdekében
- Kreatív innovációs laborok, amelyek nyitva állnak mind az induló, mind pedig a bővülő vállalkozások előtt

Címzettek: európai audiovizuális szakemberek, innovatív európai médiavállalatok (az audiovizuális ágazatból és azon kívülről is)

A média tehetségei állnak az ágazat versenyképességének középpontjában, függetlenül attól, hogy mely területen tevékenykednek és Európában hol vannak.

Egyes szakmákat azonban a társadalom bizonyos csoportjai továbbra is elérhetetlennek tartanak. Ezt szemlélteti például a nők alulreprezentáltsága az audiovizuális ágazat döntéshozói pozícióiban⁴⁸.

A Bizottság a Kreatív Európa program MEDIA alprogramján keresztül általánosan érvényesíteni fogja az audiovizuális ágazatban az elmúlt években támogatott képzési projektek során kiemelten sikeresnek mutató mentorálási gyakorlatokat⁴⁹. Az ilyen mentorálási programok különféle formátumokban kerülnek kidolgozásra, kihasználva a digitális technológiák kínálta kreatív és üzleti lehetőségeket.

Ezenkívül a Bizottság kommunikációs kampányt indít nemcsak a kamera előtt, hanem a kamera mögött dolgozók sokszínűségének támogatása érdekében is, változatosabb ábrázolásmódok, valamint új ötletek, történetek és hangok felfedezése céljából. A

⁴⁸ A 2020–2025 közötti időszakra vonatkozó uniós nemi esélyegyenlőségi stratégiával összhangban, a Bizottság folytatja a Kreatív Európa keretprogram – beleértve „A zene mozgatja Európát” elnevezésű intézkedést is – nemek közötti egyenlőséget előmozdító projektjeinek támogatását, és a következő MEDIA alprogram keretében elő fogja terjesztani az audiovizuális ágazat nemi esélyegyenlőségi stratégiáját, amely kiterjed a pénzügyi támogatásra, a strukturált párbeszédre, a női filmkészítők, producerek és forgatókönyvírók mentorálására és képzésére.

⁴⁹ https://eacea.ec.europa.eu/creative-europe/actions/media/training_en

kampány alátámasztja a Bizottság „Egyenlőségközpontú Unió: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra” című közleményét⁵⁰, az LMBTIQ személyek esélyegyenlőségére vonatkozó uniós stratégiát⁵¹, valamint a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszerét⁵².

Az inspiráló példaképek kiemelése elengedhetetlen lépés annak elősegítésében, hogy e szakmákhoz változatosabb háttérű emberek hozzáférjenek. A kampány célja tehát az európai szakemberek reflektorfénybe helyezése a szakmák széles körének népszerűsítése érdekében, valamint a nők és a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (mint például a fogyatékkal élők, vagy a kisebbségi faji vagy etnikai háttérrel rendelkező emberek) ösztönzése arra, hogy vegyék fontolóra ezeket, mint lehetséges életpályát.

Ezenkívül a Kreatív Európa program keretében megvalósuló készségfejlesztési kezdeményezéseket erősíti az intenzív tanfolyamok (MEDIA képzőtáborok) szervezése, ahol a szerte Európából érkező fiatal médiatehetségek gyakorlati tapasztalatokat szerezhetnek olyan területeken, mint az innovatív történetmesélés, új üzleti modellek, új technológiák az utómunka terén, a hozzáférhető tartalmak biztosítására irányuló készségek mellett.

A Kreatív Európa program MEDIA alprogramja más kezdeményezésekkel – mint például az innovációs radar⁵³, a Startup Europe⁵⁴ és a Media Motor Europe⁵⁵ koordinációs és támogatási fellépés – is összefog Európa legígéretesebb, a médiakörnyezetben tevékenykedő induló vállalkozásainak felkutatása érdekében. Ennek érdekében a Startup Europe keretében közzé fognak tenni egy, a kreatív és médiatechnológiai közösségeket célzó részvételi szándék kifejezésére való felhívást, hogy feltérképezzék az ígéretes vállalkozásokat.

A Kreatív Európa program MEDIA alprogramja ezen vállalkozások számára is táptalajt biztosít, és segít nekik boldogulni a gyorsan változó audiovizuális ágazatban. Az ilyen vállalatok jobban hozzáférhetnek a Kreatív Európa program MEDIA alprogramja által biztosított piaci támogatáshoz az úgynevezett „MEDIA Market Gateway” révén. Ez magában foglalja az aktív felkészítést, ideértve a piaci tendenciákkal és pozicionálással, az üzleti tervekkel, valamint a kereskedelmi stratégiákkal kapcsolatos coachingot és mentorálást, hogy – Európa zászlaja alatt – a lehető legtöbbet hozzák ki a kombinált fizikai és virtuális jelenlétből a legfontosabb globális médiapiacokon (Berlinale, Cannes, Velence, GamesCom, VR Days stb.).

Az induló és a bővülő vállalkozásoknak lehetőségük nyílik részt venni a kreatív innovációs laborokban, amely egy, a Kreatív Európa program több ágazatra kiterjedő alprogramjának égisze alatt létrehozott új kezdeményezés. Ez összefogja a médiát és más

⁵⁰ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-anti-racism-action-plan-2020-2025_en

⁵¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_2068

⁵² https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/roma-eu/roma-equality-inclusion-and-participation-eu_hu

⁵³ <https://www.innoradar.eu/>

⁵⁴ <https://startupeuropeclub.eu/>

⁵⁵ <https://cordis.europa.eu/project/id/871552>

kreatív ágazatokat (pl. zene, kiadói tevékenység), és adatokkal, virtuális és kiterjesztett valósággal, valamint más technológiákkal kísérletezik új tartalmak, új üzleti modellek, új készségek kifejlesztése, a sokszínűség, befogadás és fenntarthatóság elősegítése, valamint a közönség fokozottabb részvétele érdekében.

Fontos megjegyezni, hogy médiaágazatban tevékenykedő, innovatív induló vállalkozások és kkv-k az Európai Innovációs Tanácson⁵⁶ és az Európai Innovációs és Technológiai Intézetten⁵⁷ keresztül is pályázhatnak Európai horizont-támogatásra.

9. INTÉZKEDÉS – Az állampolgárok pozíciójának erősítése

- *Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvben előírt új médiatudatossági kötelezettségek gyakorlati alkalmazása (médiatudatossági eszközkészlet és a tagállamoknak szóló iránymutatások)*
- *Alternatív médiatartalom-gyűjtő szolgáltatások létrehozásának támogatása*

Címzettek: az európai polgárok, különösen a fiatalabbak; videómegosztásra szolgáló platformok

A médiatudatosság kritikus fontosságú a mai médiakörnyezetben a polgárok pozíciójának erősítése érdekében, és ezt különféle programok és kezdeményezések útján kell támogatni, amint azt az európai demokráciáról szóló cselekvési terv felvázolta. Ez a cselekvési terv hangsúlyozza a médiatudatosság fontosságát a dezinformáció elleni küzdelemben, és elősegíti az ezzel kapcsolatos együttműködést.

A médiatudatosság magában foglal minden olyan technikai, kognitív, szociális, állampolgári és kreatív képességet, amely lehetővé teszi az állampolgárok számára, hogy hozzáférjenek a médiához, azt kritikusan értelmezzék és kölcsönhatásba lépjenek vele. A médiatudatosság szintén kritikus fontosságú abban, hogy a fogyasztók számára lehetőséget teremtsenek a megalapozott döntések meghozatalára, valamint támogassák őket a fenntarthatóbb és környezetbarátabb fogyasztásban. A médiatudatosságot bele kell építeni az iskolai tantervekbe annak érdekében, hogy képessé tegyék a gyermekeket a médiaszolgáltatások felelősségteljes használatára, és jobban felvértezzék őket az online erőszak és a dezinformáció veszélyeinek kezelésére.

Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelv konkrét intézkedéseket határozott meg az állampolgárok médiatudatossággal kapcsolatos készségeinek fejlesztése érdekében. Az említett irányelv előírja, hogy a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk és intézkedéseket kell hozniuk a médiatudatossággal kapcsolatos készségek fejlesztése érdekében (és jelentést kell készíteniük a Bizottságnak az ilyen jelentések hatókörét meghatározó bizottsági iránymutatások alapján); valamint, hogy a videómegosztásra szolgáló platformoknak hatékony médiatudatossági intézkedéseket és eszközöket kell bevezetniük, és fel kell hívniük felhasználók figyelmét ezen intézkedésekre és eszközökre.

Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv ezen rendelkezéseinek hatékony végrehajtása kulcsfontosságú a médiatudatossággal kapcsolatos készségek további fejlesztése és a tartalmak tagállamokon átívelő hozzáférhetőségének javítása szempontjából. Ezért, az új kötelezettségek – különösen az online szférában történő –

⁵⁶ Lásd az Európai Innovációs Tanács kísérleti projektjét: <https://ec.europa.eu/research/eic/index.cfm>

⁵⁷ <https://eit.europa.eu/>

gyakorlati alkalmazásának biztosítása érdekében, a Bizottság az Audiovizuális Médiaszolgáltatásokat Szabályozó Hatóságok Európai Csoportjával és más szakértőkkel karöltve, valamint a videómegosztásra szolgáló platformokkal folytatott párbeszéd útján kidolgoz egy eszköztárat a felhasználók tudatosságának növelése, kritikus fontosságú képességeik és választási lehetőségeik fejlesztése érdekében, valamint, hogy segítse a felhasználókat abban, hogy a videómegosztásra szolgáló platformokon változatosabb médiatartalmakhoz férhessenek hozzá.

Ez a kezdeményezés várhatóan különösen a fiatalabb felhasználók számára lesz előnyös, akiket teljes mértékben be kell vonni annak kidolgozásába. Ezért a Bizottság felállít egy hallgatókat és fiatal újságírókat tömörítő eseti véleményező testületet az eszközkészlet kipróbálására és népszerűsítésére. A testületben a nemek egyensúlyban lesznek, és az befogadó és sokszínű lesz. Egy ilyen megközelítés biztosítja, hogy az eszköztár hatékonyan foglalkozzon a fiatalabb felhasználók igényeivel, és tovább erősítse pozíciójukat az online környezetben, ideértve a nemre, a kultúrára, a vallásra vagy a szexuális preferenciákra alapuló sztereotípiák kezelését is. Az eszközkészlet megvalósítása szintén része lesz az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv alapján összeállítandó médiatudatossági jelentéseknek, amelyek hatókörét a Bizottság 2021-ben kiadandó iránymutatásai fogják meghatározni.

Ezen intézkedések részeként a Bizottság fokozni fogja az európai médiatudatossági hét következő kiadása keretében tett erőfeszítéseit is, annak érdekében, hogy azt még hatásosabbá és inkluzívabbá tegye. E tekintetben a Bizottság megvizsgálja az érintett nemzetközi szervezetekkel folytatott esetleges további együttműködés lehetőségét.

A javasolt intézkedések teljes mértékben összhangban lesznek a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó digitális oktatási cselekvési terv⁵⁸ célkitűzéseivel, és kiegészítik azokat, amelyek célja, hogy az oktatás még jobban segítse a tanulókat abban, hogy fejlesszék az információk kritikus megközelítésének, szűrésének és értékelésének képességét, különösen a dezinformáció azonosítása és az információáradat kezelése, valamint a pénzügyi tudatosság fejlesztése érdekében⁵⁹.

Az Európai horizont program hozzájárul a polgárok politikai részvételének javításához is azáltal, hogy elősegíti a kritikus fontosságú digitális tudatosságot és a plurális médiatartalmakhoz való hozzáférést.

Ezen intézkedések kiegészítéseként a Bizottság támogatni fogja a fejlett adatkeresési, -feltérési és -összesítési módszerekre irányuló kutatást és innovációt, annak érdekében, hogy megkönnyítse olyan független, alternatív hírgyűjtő szolgáltatások létrehozását, amelyek képesek a hozzáférhető információforrások változatos kínálatával szolgálni.

A közönség – különösen a fiatalabbak – európai tartalmakkal kapcsolatos tudatossága lesz az egyik tárgyalt téma a Kreatív Európa program MEDIA alprogramjának 2021-ben tartandó 30. évfordulója kapcsán. A Bizottság útjára indít egy kampányt, amely a fiatalabb generációkat tájékoztatja az európai tartalmak gazdagságáról és sokféleségéről

⁵⁸ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_hu

⁵⁹ A médiatudatosság fontosságát hangsúlyozta a 2020. évi európai készségfejlesztési program is, amely azt irányozta elő, hogy a Bizottság a tagállamokkal együtt új prioritásokat fog kidolgozni a felnőttkori tanulásra vonatkozó európai cselekvési program számára. Ennek célja az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés megújult stratégiai keretrendszerének kiegészítése, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljai megvalósításának támogatása.

azáltal, hogy megismertet velük a program által támogatott projektekkel és tehetségekkel kapcsolatos sikertörténeteket.

10. INTÉZKEDÉS – Az európai médiapiac működésének biztosítása

- Az európai médiaszabályozók közötti együttműködési keret erősítése az Audiovizuális Médiaszolgáltatásokat Szabályozó Hatóságok Európai Csoportján belül

Címzettek: az európai médiaszabályozók, az európai audiovizuálismédia-ágazat szereplői és a piaci szereplők

Az audiovizuálismédia-ágazat minden szereplője számára valóban egyenlő versenyfeltételek megteremtése, valamint az alkotók és a tartalmakba beruházók számára egy tisztességes környezet létrehozása voltak az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelv és a modernizált szerzői jogi keret központi céljai.

Például az európai tartalmak népszerűsítése és az azokba történő beruházások terén a műsorszolgáltatók és az online videotéka platformok közötti tisztességes verseny biztosítása érdekében az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelv az utóbbiak számára előírja, hogy műsorkínálatukban az európai alkotások legalább 30 %-os arányt képviseljenek.

Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelv és a szerzői jogi szabályok nemzeti szinten történő hatékony és következetes végrehajtása kulcsfontosságú lesz annak biztosítása érdekében, hogy azok meghozzák a kívánt eredményt. Ugyanakkor alapvető fontosságú lesz a médiaszereplők immateriális javai védelmének biztosítása a szellemi tulajdon-jogok hatékony érvényesítése révén.

Ami azt audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelvet illeti, a tagállamoknak és különösen médiaszabályozóiknak megfelelően figyelemmel kell kísérniük az új szabályok helyes alkalmazását, és szükség esetén be kell tartatniuk azokat⁶⁰. Ez különösen a következőket követeli meg:

- Az európai tartalmak lekérhető műsorkínálatokban képviselt arányára vonatkozó kötelezettségek következetes végrehajtása (szintén a Bizottság által nemrégiben kiadott iránymutatások alapján)⁶¹;

⁶⁰ Az új szabályokon túlmenően a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló 2005/29/EK irányelvet (a továbbiakban: a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv) is alkalmazni kell az audiovizuális médiaszolgáltatások terén előforduló tisztességtelen (például a megtévesztő és agresszív) kereskedelmi gyakorlatokra, amennyiben azok nem tartoznak az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv rendelkezéseinek hatálya alá. Az (EU) 2017/2394 rendelet szerint létrehozott fogyasztóvédelmi együttműködési hálózat biztosítja az uniós fogyasztóvédelmi jogszabályok érvényesítését az Unión belüli és uniós szintű jogsértések esetén.

⁶¹ Iránymutatások az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv 13. cikkének (7) bekezdése értelmében az európai alkotások lekérhető műsorkínálatokon belüli arányának a kiszámítására, valamint a kisszámú közönség, illetve alacsony árbevétel fogalmának meghatározására vonatkozóan; https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.223.01.0010.01.HUN

- Az európai alkotások előtérbe helyezésére vonatkozó új szabályok koherens alkalmazása további gyakorlati útmutatások kiadása és egy olyan közös megközelítés ösztönzése révén, amely az általános érdekű tartalmakra helyezi a hangsúlyt⁶²;
- A videómegosztásra szolgáló platformokra vonatkozó új kötelezettségek hatékony érvényesítése.

E tekintetben a Bizottság meg fogja vizsgálni, hogy meg kell-e erősíteni az Audiovizuális Médiaszolgáltatásokat Szabályozó Hatóságok Európai Csoportján belüli együttműködést annak biztosítása érdekében, hogy annak formája és hatóköre hozzájáruljon az új médiaszabályok hatékony gyakorlati működéséhez, és az képes legyen a médiapiacok új kihívásainak kezelésére. Ennek érdekében a Bizottság továbbra is áttekinti a határokon átnyúló együttműködés bevált gyakorlatait, szorosan figyelemmel kísérve az Audiovizuális Médiaszolgáltatásokat Szabályozó Hatóságok Európai Csoportja év végéig hatályba léptetendő egyetértési megállapodásának teljesítését.

Az egyetértési megállapodás egy önkéntes ágazati együttműködési mechanizmus, amely az európai médiaszabályozók egyedülálló szakértelmén alapul. Különleges együttműködési és információcsere-mechanizmusokat fog tartalmazni az európai médiaszabályozók számára a felülvizsgált audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv végrehajtásával kapcsolatos és a hatáskörükbe tartozó gyakorlati kérdések és határokon átnyúló esetek kezelésére. Ez a kezdeményezés, különös tekintettel az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelv fent említett szabályozási újdonságaira, kiegészíti az online szolgáltatások horizontális kormányzási rendszerét, amelyet a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály hoz létre. A Bizottság 2021 végéig értékeli az egyetértési megállapodás működését, és szükség esetén javaslatot tesz javításokra.

Ezen túlmenően a Bizottság a tagállamokkal, azok filmalapjaival és az Audiovizuális Médiaszolgáltatásokat Szabályozó Hatóságok Európai Csoportjával együttműködve, az online videotéka platformok bevonásával további lehetőségeket fog feltárni a lekérhető műsorkínálatok változatosabbá tételére. Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv azon céljával összhangban, hogy arra ösztönözze a műsorszolgáltatókat, hogy megfelelő arányban vegyenek be a szolgáltatásaikba koprodukcióban előállított európai alkotásokat, illetve nem hazai eredetű európai alkotásokat, a cél az lesz, hogy megállapodás szülessen olyan önkéntes célokról, amelyek az ilyen alkotásoknak a lekérhető műsorkínálatokban való jelenlétének erősítésére irányulnak. Ez kölcsönösen megerősíti a Kreatív Európa program MEDIA alprogramjának azon célját, hogy erősítse az ilyen alkotások jelenlétét az összes terjesztési platformon.

Az európai médiapiac megfelelő működésének biztosításához a szerzői jogvédelem alatt álló tartalmakkal folytatott kalózkodás kezelése is szükséges, amely az enyhe visszaesés

⁶² Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelv 7a. cikke elismeri, hogy tagállamok intézkedéseket hozhatnak annak biztosítása érdekében, hogy az általános érdekű audiovizuális médiaszolgáltatások megfelelő hangsúlyt kapjanak, olyan célkitűzések keretében, mint a médiapluralizmus, a szólásszabadság és a kulturális sokszínűség. E rendelkezéssel kapcsolatban az Audiovizuális Médiaszolgáltatásokat Szabályozó Hatóságok Európai Csoportján belül egy külön alcsoportot hoztak létre 2020-ban, hogy megkönnyítsék annak hatókörére és a tagállamok által ezen a területen alkalmazható lehetséges szabályozási megközelítésekre vonatkozóan egy közös álláspont kialakítását.

ellenére továbbra is jelentős probléma⁶³. Az új jogsértő üzleti modellek megjelenése komoly veszélyt jelent az ágazat számára⁶⁴.

A Bizottság elkötelezett amellett, hogy biztosítsa a szellemi tulajdon-jogok hatékonyabb érvényesítését a digitális környezetben, a szellemi tulajdonnal kapcsolatos uniós cselekvési tervben felvázoltak szerint⁶⁵. Különösen a Bizottság megbeszéléseket folytat az ágazattal annak megvizsgálása érdekében, hogy miként lehet hatékonyabbá és könnyebben megszerezhetővé tenni a kalózkodás elleni küzdelemre jelenleg rendelkezésre álló jogorvoslatokat, például a bírósági tiltó intézkedéseket, különösen azért, hogy megbirkózzon a kereskedelmi léptékű online szabálysértések dinamikus és határ nélküli jellegével. Ebben az összefüggésben – a szellemi tulajdonnal kapcsolatos cselekvési tervre építve – a Bizottság különös figyelmet fordít a nemzeti büntetőhatóságok közötti együttműködés és a határokon átnyúló büntetőzés ösztönzésére.

5. KÖVETKEZTETÉS

E közleményével a Bizottság átfogó jövőképet fogalmaz meg a médiaágazat számára egy valódi európai médiapiac potenciáljának kiaknázása és a digitális évtized vívmányainak teljes körű kihasználása érdekében.

Az intézkedéseket a Bizottság a tagállamokkal, az Európai Parlamenttel, a médiaágazattal és az összes érdekelt féllel szoros együttműködésben fogja végrehajtani. Ebben a tekintetben ez a közlemény (a kulturális és a kreatív ökoszisztéma részeként) konkrét ütemtervet jelent a média számára a digitális átalakulás nyújtotta előnyök kihasználása és versenyképességének előmozdítása érdekében.

⁶³ 2017 és 2018 között a kalózkodással érintett tartalmakhoz való teljes hozzáférés 32 %-kal csökkent a zene, 19 %-kal a filmek és 8 %-kal a televíziós tartalmak esetében. Forrás: Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala, „Online copyright infringement in the EU. Music, films and TV (2017-2018), trends and drivers” (Online szerzőijog-sértések az EU-ban. Zene, filmek és TV (2017–2018), tendenciák és mozgatórugók). 2019. november.

⁶⁴ A becslések szerint az Európai Unióban (EU28) a lakosság 3,6 %-a (vagyis 13,7 millió ember) nézi a televíziós műsorszolgáltatók interneten közvetített adásait engedély nélküli online forrásokon keresztül. A jogosulatlan IPTV-előfizetési piac a becslések szerint 941,7 millió EUR éves bevételt hozott az Európai Unióban 2018-ban. Forrás: „Illegal IPTV in the EU” (Illegális IPTV-használat az EU-ban), az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala, 2019. november. A szellemi tulajdon-jogok jobb érvényesítése szintén hozzájárul az audiovizuális sporttartalmakat érintő kalózkodás által előidézett konkrét kihívások kezeléséhez. Lásd a szerzői jogokról a digitális egységes piacon a szerzői jogokról szóló irányelvre vonatkozó európai parlamenti jogalkotási állásfoglalást kísérő, a sportesemények szervezőiről szóló bizottsági nyilatkozatot. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0231_HU.html

⁶⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_2187

– FÜGGELEK – INDIKATÍV ÜTEMTERV

Intézkedés	Alintézkedés	Indikatív ütemterv
1. INTÉZKEDÉS – Könnyebb hozzáférés az uniós támogatáshoz	➤ Egy új interaktív eszköz, amely végigvezeti a médiavállalatokat a különböző támogatási eszközökhöz	➤ 2021. első negyedév
2. INTÉZKEDÉS – MEDIA INVEST, amelynek célja az audiovizuális ágazatba történő befektetések élénkítése	➤ Ez egy célzott tőkebefektetési platform az európai audiovizuális alkotások készítésére és terjesztésére irányuló stratégiák előmozdítására ➤ Egy befektetési projektportfólió létrehozása a befektetők kapacitásainak és a vállalatok befektetésre való felkészültségének fejlesztésén keresztül	➤ 2022 első félévétől ➤ 2021 második félévétől
3. INTÉZKEDÉS – „NEWS”: a hírmédia-ágazatot érintő intézkedések és az ágazatnak nyújtott támogatás összefogására irányuló kezdeményezés	➤ A finanszírozáshoz való jobb hozzáférés kölcsönök és egy kísérleti tőkekezdeményezés révén ➤ Kapacitásépítés a befektetők és a média körében ➤ A hírmédiának annak érdekében nyújtott támogatás, hogy dolgozzanak az együttműködésen alapuló átalakuláson ➤ Európai hírmédiaforum	➤ 2022 első félévétől ➤ 2021 második félévétől ➤ 2021 második félévétől ➤ 2021 első félévétől
4. INTÉZKEDÉS – Az innováció szabadjára engedése egy európai médiaadattár és új üzleti modellek ösztönzésén keresztül	➤ Egy médiaadattár létrehozása annak érdekében, hogy a Bizottság támogassa a médiavállalatokat az adatok megosztásában és innovatív megoldások kidolgozásában ➤ Az európai média kilátásai	➤ 2022 első félévétől ➤ 2021 második félévétől
5. INTÉZKEDÉS – A virtuális és kiterjesztett valósággal (VR/AR) kapcsolatos európai iparági koalíció elősegítése	➤ A VR/AR-rel kapcsolatos iparági koalíció az iparágak közötti együttműködés ösztönzése és Európa vezető szerepének biztosítása érdekében ➤ A történetmesélés és az interakció új formáival kapcsolatos projektekkel foglalkozó VR Media Lab elindítása	➤ 2021 második félév ➤ 2022 első félévétől
6. INTÉZKEDÉS – Elmozdulás egy klímasemleges médiaágazat felé	➤ Strukturált együttműködési fórum az iparági szereplők és a nemzeti (regionális)	➤ 2021 első félévétől

	film- és audiovizuális alapok számára	
7. INTÉZKEDÉS – Az audiovizuális tartalmak szélesebb körű hozzáférhetősége felé való elmozdulás az EU-ban	➤ Párbeszéd kezdeményezése az audiovizuális ágazattal annak érdekében, hogy konkrét lépésekben állapodjanak meg az audiovizuális tartalmakhoz való hozzáférésnek és azok határokön átnyúló elérhetőségének a javítására az EU-ban	➤ 2021 első félévétől
8. INTÉZKEDÉS – Tehetséggondozás az európai médiaágazatban	➤ Új mentorálási programok az európai médiaágazat tehetségei számára ➤ MEDIA képzőtáborok, amelyek intenzív gyakorlati képzést biztosítanak a fiatal médiaszakembereknek ➤ A kamera előtt és mögött dolgozók sokszínűségére összpontosító kampány ➤ MEDIA Market Gateway, Európa legígéretesebb, a médiaágazatban tevékenykedő induló vállalkozásainak felkutatása és felvirágzásuk elősegítése érdekében ➤ Kreatív innovációs laborok, amelyek nyitva állnak mind az induló, mind pedig a bővülő vállalkozások előtt	➤ 2021 második félévétől ➤ 2022 első félévétől ➤ 2021 második félévétől ➤ 2021 első félévétől ➤ 2021 második félévétől
9. INTÉZKEDÉS – Az állampolgárok pozíciójának erősítése	➤ Az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvben előírt új médiatudatossági kötelezettségek gyakorlati alkalmazása (médiatudatossági eszközkészlet és a tagállamoknak szóló iránymutatások) ➤ Alternatív médiatartalom-gyűjtő szolgáltatások létrehozásának támogatása	➤ 2021 negyedik negyedév ➤ 2022 második félévétől
10. INTÉZKEDÉS – Az európai médiapiac működésének biztosítása	➤ Az európai médiaszabályozók közötti együttműködési keret erősítése az Audiovizuális Médiaszolgáltatásokat Szabályozó Hatóságok Európai Csoportján belül	➤ 2021 első negyedévtől